

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelen minden hó
1-én, 10-én és 20-án

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz.

A cigányügyről.

Írta: Feszty Béla, belügyminiszteri min. osztálytanácsos.

II.

A cigányügy történetének* tüzetesebb előadását azért tartottam szükségesnek, hogy deduktíve megállapítható legyen, miszerint csakis erőszakos rendszabályokkal a cigánykérdést a multban megoldani seholy sem lehetett.

Azok, akik csakis erőszakos módszerek alkalmazásával teljes eredményt vélnek elérhetni a cigány-mizéria megszüntetése körül, ezen vélelmüket úgy formulázták meg, mintha itt egy alkalmilag összeverődött és összezsövetkezett bűntevő társasággal állanánk szemben, melyet egyszerűen lefogni és megsemmisíteni kell, mint a londoni anarchistákkal történt. Feledik, hogy ilyenü kísérlet — miként a fent előadottak igazolják — a multban sem vezetett a kívánt eredményre. Nem tekintik, hogy a cigány a fajt alkotó törzskereten belül természetes uton folytonosan szaporuló és így önmagában kiegészülő nomád nép, mely bűnben születve és erre nevelkedve, mint a vadállat csupán az élet és fajfenntartásért él és — mint látjuk — uralkodik is.

Számtalan jel arra vall, hogy a cigány magát a mi üldözésünk által jogaiban sértve érzi, azt tartván ugyanis, hogy a mi vagyonunk az ő kintlevő tőkéje, melynek kamatját felszólítás nélkül bármikor bekívánhatja (lopás) a tőkét pedig felmondás nélkül bevonhatja (rablás) és az őt ebben akadályozót jogosan megfenyítheti (gyilkosság). A polgárosult fehér bűntevő mindig tudja, hogy amikor a máséhoz nyul, bűnt követ el s hogy a bűnhődést elkerülje, igyekszik a felderítésre vezető nyomokat eltüntetni, néha önként bevallja bűnét és megtörve vezet. A cigány ellenben úgy dolgozik, hogy munkáját legtöbbször felismerhetni, mintegy kérkedni, feltűnni akar bravurjaival, a nyomokkal nem mindig törődik, a rablott holmit magánál tartja, a neki való ruhadarabot viseli is, nem törődve a felismeréssel, annak jeléül, hogy a szerintünk bűnös uton szerzettet ő jogosan kerítette meg és joggal magáénak tekinti.

* Déry: A cigányok Európában.

Arra pedig alig van eset, hogy tettét be is vallja vagy hogy fölötte lelkiismereti furdalást érezzen. Ő nála ez ismeretlen érzés. Hogy ez így van, arról a dánosi eset tárgyalása alkalmával mindenki, akit nem csupán a lázas kíváncsiság, a rendkívülség izgalma vonzott oda s aki az ott leadott cigány és egyéb vallomások mélyére tekintett, meggyőződést szerezhetett. Sztojka Bajka a vadasi juhásztól lopott fehér szűrt Dánoson is viselte, sőt még Szentkirályott is rajta volt mikor elfogták, Vlaskó Lajos gyóni erdőör botjára és fokosára a Fabókék portáján akadtak rá a csendőrök egy kendővel együtt, melybe a Lakatos és Kolompár név volt bevarrva. A dánosi zsákmányból dohányt, szivart, csizmát ajándékoztak egy nem falujokbeli embernek, sőt még figyelmeztették is, hogy ne mutogassa, mert bajba kerül. De ők maguk ezen bajtól nem tartottak. A sok rossz aprósághoz görcsösen ragaszkodtak, pedig ha az értéktelen függőt, kést, revolvert eldobják, alig van a részességre nézve ellenük bizonyíték. Lakatos Angyél (Csoroszlya) arra a kérdésre, hogy mi a foglalkozása, azt felelte: «krumplit szedek», de nem a magáéból — jegyzi meg az elnök, «amit szedek, az már enyém», volt reá a sokat jelentő válasz.

Mindezekből folyólag eléggé megállapítható, hogy a jórészt csupán ösztöne által irányított cigány bűntevő nem eshetik azonos elbánás alá a másfajta bűntevővel, mert míg a cigány születésétől kezdve ellenállhatlan kényszer alatt áll, addig a mi fajunkbeli bűntevőt születési terheltségtől mentesen legtöbbször az elébe vetődő alkalmak, körülmények, helyzetek vezetik, dobják, kényszerítik a bűn útjára.

A rendszernek is megkülönböztetettnek kell tehát lenni, melylyel a kétfelé osztályozott bűnösök megfékezését elérni akarjuk, annál inkább, mert a cigány kivétel nélkül már születésekor igényli a módszeres kezelést, míg a fehér fajból csak a megtévelyedettek tehát a kivételek esnek külön eljárás alá.

Igy állván a dolgok, azt is megállapíthatjuk, hogy tisztán erőszakos uton a cigányt lefoghathatjuk, lebélyegezhetjük, mint a marhát eloszthatjuk, a kimutatott helyre kisérethetjük, erőnk elég van hozzá, de a kimutatott helyen megtartani nem bírjuk, mert az erőszak

Hegedűt, harmonikát, tárogatót,

és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyártm. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánczhíd-utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerek javítása, vétele és becsérelés. — Árjegyzék minden hangszertől külön küldetik.

nem kelti föl benne a helybenmaradás szükségének érzetét. Védekezik ellene és ép úgy összefolyik, mint a víz, melynek sima tükrét az előre törtető hajó felkavarja ugyan, de utána minden elsimul, háborgásnak nyoma sem marad.

Mindebből pedig az következik, hogy a célravezető módszert nem csupán kívülről ható, erőszakos hatalmi eszközök alkalmazásában kell keresnünk, hanem belső vagyis lelki kényszer alá kell őket egyidejűleg helyezni oly irányban, hogy a további vándorlás lehetlenségére, a letelepülés szükségességére és halaszthatlanságára önmaguktól rájőjjenek s az elhelyezkedést önmaguk is óhajtsák.

Az államhatalomnak kettős célja kell, hogy legyen a cigánykérdés megoldásánál. A legközelebbi cél a modern, kulturállam követelte közrend érdekében a kóborlás, a csavargás megszüntetése. A távolabbi cél pedig a cigányok polgárosítása.

A kóborlás beszüntetése természetesen csak helyhez kötés útján érhető el. Ezen cél eléréséhez az első lépésnél van csak némi erőszakra szükségünk. Később a cigány az ellenőrzést, mint kibírhatlan nyügit rövidesen megunja, a vándorlással, mivel belátni kénytelen, hogy ez az eddigi szabad életmód folytatására, a lopásra, utonállásra, rablásra, kasszafurásra alkalmul többé nem szolgálhat, felhagy, illetőségi illetve kijelölt tartózkodási helyére megy s ott megélhetés után lát, szóval önmagától megváltozik, lelkületében átalakul és az őt körülvevő társadalomnak kárára, terhére, úgy mint eddig volt, ez után nem lesz, de ami fő, nem is lehet.

A legtöbben azt hiszik, hogy a cigányt megállítani és lelkületét átalakítani nem lehet. De igen is lehet. Mert mint a biológia tanítja: minden élő lény képes más környezetben, más éghajlati és megélhetési viszonyok között, megfelelő nevelési módszer alkalmazása mellett eredeti énjétől megválni és a szükséghez képest bizonyos mértékig átalakulni. Ha ez igaz, amit senki kétségbe nem vonhat, akkor a cigányt is lehet erőszak nélkül oly viszonyok közé juttatni, hogy eredeti énjétől megváljon és átalakuljon. Ez az a tantétel, amely a természet örök érvényességű törvényén alapszik és nem a puszta erőszak alkalmazásán, ami a dacznak felkeltője és az ellenállásnak kiváltója, nemcsak a cigány népnél, hanem minden népnél, melynek lelki világa a teljes meghunyászkodásra nincsen berendezve.

És ezen elvek teljes felismerésében és alkalmazásában van meg a garanciaja annak, hogy ezuttal a cigánykérdés megoldása nálunk sikerülni fog. A belügyminiszter emberies mély gondolkozása, nagy tudása, gyakorlati érzéke és törhetlen energiája biztos zálogai ennek.

Egy pillantás a korszakot alkotó belügyminiszteri 15,000/1916. számú rendeletre, nyilvánvalóvá teszi, hogy a szükséges erélyes rendszabályok mellett egész sor-

zata van ott a humánus és a cigányok sorsát erősen javítani célzó intézkedéseknek is.

A rendelet — amely csak azokra a kóbor cigányokra terjed ki, akiknek rendes lakóhelyük nincs — mindekelőtt kimondja, hogy a cigányok ezentúl az eddig szokásos kóborlásaiktól eltiltatnak. Akiknek van rendes lakóhelyük, de mégis kóborolnak, azokat a hatóság — ha nem találja idegenben való tartózkodásukat kellően indokoltnak — a körülményekhez képest kényszerűt levéllel vagy tolonczuton rendes lakóhelyükre utasítja, illetve kísérteti.

A cigányokat ott, ahol éppen tartózkodnak, előállítják, összeírják, nyilvántartásba veszik és előre kiszemelt és a különleges kívánalmaknak megfelelni látszó községekben elhelyezik.

A 18—55 éves férfiakat népfölkelő bemutató szemle, illetve utósorozó bizottság elé állítják, a kevésbé alkalmasokat segédszolgálatra osztják be. Az alkalmatlanok visszakísértetnek abba a községbe, ahol a hozzátartozók vannak, illetve ilyeneknek nem létében abba a községbe, amely tartózkodó helyül az illetők részére kijelöltetett.

Ragályos betegségben nem szenvedő lovaik hadiszolgálatként a katonaság részére vétetnek igénybe. A szabály szerint járó megfelelő ellenértéket természetesen — épen úgy, mint mások — megkapják. A jövőre igavonó állatot (ló, öszvér, szamar) csak rendőrhatósági engedéllyel szerezhetnek.

Ezekkel az állampolgári kötelezettségekkel szemben azonban a hadbavonult, illetve hadiszolgálatokra igénybe vett cigányok családjai a 100,000/1914. számú pénzügyminiszteri utasítás értelmében épen úgy fognak hadi segélyben részesülni, mint ahogyan mások családjai, részesülnek. Akik pedig a törvény alapján közmunkára köteleztetnek, azoknak a végzett munkájukkal arányban álló munkadíj vagy térítés fog járni. Ugy a segélyt, mint a munkadíjat, illetve térítést azonban nem kapják egészben kézhez, hanem ezeket a pénzeket csekélyebb értékű szükségleti cikkekre (só, fűszer, dohány, gyufa stb.) szükséges összegek kivételével az előljáróságok által kiszemelt és megbízott egyének kezelik a javukra mindaddig, amíg munkássággal, józan étellel és a letelepülésre való hajlandósággal megbízhatóságuknak kézzelfogható bizonyítékát nem fogják adni.

Miután minden nyilvántartásba vett cigánynak ki lesz jelölve a helye, ezt a helyet természetesen engedély nélkül elhagyniuk nem szabad. Hatósági rendeletre vagy hatósági engedély alapján azonban más község határában is vállalhatnak munkát és alkalmazhatók arra. Az ellenőrzés eszközéül szolgálnak a most említett engedélyen kívül azok a cigányigazolványok, amelyekkel minden egyes, 12-ik életévét betöltött vagy ilyen korúnak látszó nyilvántartásba vett cigány a községi előljáróság által díjtalanul ellátandó.

Ha fáj a feje ne tétovázzék, hanem **Beretvás-pastillát** használjon azonnal

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.

Az olasz harcztérről. — Károly Miksa főherceg a trónörökös öccse.

Röviden ezek volnának a rendeletnek azok az üdvös intézkedései, amelyek főként az állampolgári kötelességek teljesítésének biztosítását célozzák azokkal szemben, akik eddig azok alól kivonták magukat.

Hogy a mai nehéz időkben a harctérre férfi kell, hogy a katonaságnak ló kell és hogy mindenkinek, aki itthon maradt, fokozott mértékben dolgozni kell, azt a leginferiorusabb cigány is tudja és meg fogja érteni, hogy a régi, jó időknek vége van, immár ő sem lehet többé kivétel. A lelkében azért a háborgásnak nyoma sem marad, ha nem is fog izleni a katonáskodás és a munka és ha külsőleg théátrális jeleneteket fog is rögtönözni az elvett lovak után. A legkibirhatlanabb lesz a helybenmaradás kötelezettsége. Ennek végrehajtása körül kétségtelenül sok baj is lesz, ámde hatékonyan elő fogja mozdítani e téren a siker biztosítását két rendszabály. Egyrészt az a gondoskodás, amelylyel a belügyminiszter emberiesen biztosította, hogy a nyilvántartott cigányok a községben ne csak elhelyezést és munkát, de élelmezést, legszükségesebb ruházatot, tüzelőt és feltétlenül szükségleti tárgyakat is kapjanak, melyeknek ellenértéke a munkaképesek keresményéből később visszatérül. Az első időkben ez a rendelkezés kiválóan alkalmas lekötési módszernek fog bizonyulni. Másrészt pedig a 13. §-ban megállapított büntetés, amely szerint az a nyilvántartott cigány, aki a hatósági intézkedéseknek megátalkodottan ellene szegül, vagy békétlen természete, megrögzött bűnözési hajlama, avagy gyakori szökési kísérletei által akár a többi nyilvántartott cigányra, akár a lakosságra veszedelmesnek bizonyul, az állami kényszermunka-telepbe kerül. Ez olyan féle internálási, helyesebben tán relegálási hely, amely átmenetet képez a fegyházak és az 1913. évi XXI. t.-cz.-ben megalkotott dologházak között.

Egyik kézben tehát a kenyér, amit jóakarattal nyújt az állam, a másik kézben az ostor, ami könyörtelenül fogja érni azokat, akik arra minősülnek, hogy az reájuk lesujtson.

A rendelet 4. §-a arról intézkedik, hogy a kellő gondozás alatt nem álló hét éven aluli kóbor cigánygyermek állami gyermekmenhelyek kötelékében helyeztessenek el. Szó sincs róla, hogy a cél az volna, hogy minden cigány anyának kebléről letépassenek a gyermekek. Ellenkezőleg. Az elhagyott, az önként felajánlott, a teljes züllésnek kitett gyermekek védelméről van szó, vagy olyanokról, akiknek eltartói hosszabb szabadságvesztésre ítéltettek. Építve a cigány szülőknek gyermekeik iránti mesés szeretetére, igen hatékony módszernek is fog bizonyulni a gyermekmenhelyekben való időszakos elhelyezés a tekintetben, hogy a szülők megtörjenek, megjavuljanak, mert ha érdemeseknek mutatkoznak a kibocsátásra, gyermekeiket újból vissza is kaphatják. A gyermekelvétele tehát nem erőszakos imperatív ren-

delkezés, hanem az emberieségből folyó és javító eszköznek is beváló fakultatív intézkedés.

A 7. és 10. §-ok egészségügyi rendelkezéseket tartalmaznak az oltás és állandó egészségügyi ellenőrzés tekintetében, sőt intézkedés van arra, hogy a heveny fertőző betegségekben szenvedők elkülönítve kezeltesse- nek és lehetőleg járvány- vagy közkórházban elhelyeztessenek. A 15. §. ezenfelül még annak a megállapítását is elrendeli, hogy kik azok, akik közellátásra szorulnak és esetleg abban részesítendőek.

Ennyi humánus rendelkezés után az államhatalom az egész világ ítélőszéke előtt igazán teljes ethikai alapot nyer arra, hogy a közrend, közbiztonság és közegészség nagy érdekeinek biztosítása céljából a megtorló hatalmát a renitensekkel szemben a maga teljes súlyával gyakorolja. Mert akik az államhatalom gondoskodó kezét elutasítják és tovább daczolnak a rend fenntartására és a saját jóvoltuk biztosítására irányuló rendelkezésekkel, azok már igazán maguk hívják ki önmaguk ellen a 13. §-ban rejlő szigorú megtorlást.

A nagy különbség azonban ott áll elő, hogy a drákói szigorral és következetességgel alkalmazott megtorlás többé már a cigány szemében sem erőszak, mert a cigányok igen jól fogják tudni, hogy a megtorlásra ők maguk szolgálnak vagy szolgáltak rá és ez oly nyomot hagy a lelkületükben, mely nem fogja kiváltani belőlük azt az érzést, melyet évszázadok során a legtöbbször egymagában alkalmazott jogfosztás és erőszak keletett bennük.

Miután a kényszermunka-telepen való elhelyezés annyiszor, amennyiszor visszatérő intézkedés lesz, egészen kétségtelen eredményül fogja szülni azt, hogy a cigányok eddig szokásos kóborlása Magyarországon teljesen meg fog szünni.

Ezután fog jönni a civilizatorius munkának második része, a nyilvántartott cigányok polgárosítása, illetve ennek siettetése, mert ez a munka tulajdonképen már régen lassu folyamatban van. Hisz hazánkban immár mintegy 240 ezer állandóan letelepedett, rendes lakással és keresettel bíró cigányfajú honpolgár él, akik között igen sok tanult egyén is van, sőt aljárás-bíró, néptanító és római katolikus pap is akad közöttük. Ezt a lassu folyamatot kell majd állami beavatkozással gyorsítani, hogy ezek az új magyarok «neo coloni» minden tekintetben simuljanak a nemzettesthez.

Ennek tárgyalása azonban tullepne ezen cikk ke- reteit.

Az eddig előadottakból nyilván megállapítható a nagy cigányakció kétségtelen sikere, melynek végrehajtása során azonban rendszeresnek, állandónak, kitartónak és türelmesnek kell lenni. Az egyes községeknek ugyan, amelyek a nyilvántartottak tartózkodási helyeül lesznek kijelölve, talán nem egészen lesz ez a «szerencse» az anyukra, ám a főszolgabírák helyes kijelölő érzeke meg

Ne vegyen hangszert, míg **REMÉNYI MIHÁLY**

a magyar kir. Zeneakadémia
házi hangszerkészítője

legujabb árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld Budapestről, Király-utca 58.

Hegedűk, fa- és rézfuvóhangszerek, czimbalmok. — Zenekarok teljes felszerelése. — Csendőrök kü-
lönös, figyelmes és olcsóbb kiszolgálásban részesülnek. — Régi hangszerek becserélése és javítása.

Minden hangszerről árjegyzék külön-külön kérendő.

Az olasz harcztérről — Boroevics vezérezredes József főherczeggel és Le Beau altábornagygyal.

fogja találni a módját annak, hogy ebből nagyobb surlódások s zúgolódások ne származzanak. Egyébként igen kevés lesz az a község, ahol új nyilvántartásba vett cigányelem lesz elhelyezendő, mert az természetes, hogy ha nincs is egyes cigányoknak vagy cigánycsaládoknak valamely községben törvényesen megállapított vagy a községi törvény alapján megállapítható illetőségük, de ha az beigazolást nyer, hogy az illető községben engedélyezett vagy megtört település révén hosszabb időn át tartózkodtak és ebből folyólag ott születtek vagy valamelyes, az odavaló tartozandóságot igazoló közokmányok birtokába jutottak, ebben az esetben a formászerű illetőség megtagadása esetén is az illetők természetesen abban a községben fognak elhelyeztetni, mely ily módon tulajdonképen már a múltban otthonukká vált.

Igen nagy figyelem fordítandó az előállítások alkalmával a helyes osztályozásra. A rendelet ugyanis kifejezetten kijelenti, hogy nem vonatkoznak az abban foglalt rendelkezések a letelepült cigányokra vagyis azokra, akiknek rendes lakóhelyük van, akik tehát a hatóságok előtt ismeretesek.

Miután a cél az, hogy a kóborcigányok lassan, legálább is olyan helyzetbe hozassanak, amilyenben a már letelepültek vannak, tehát a fajazonosság miatt igen kell vigyázni arra, nehogy ártatlan, uton levő és magukat igazolni is tudó letelepült cigányfajú munkások indokolatlan zaklatásnak legyenek kitéve.

Viszont azonban alkalmazni kell a rendelkezéseket olyan kóbor cigányokra, akik a fenntartásukra szükséges anyagi eszközökkel rendelkeznek vagy valaminő foglalkozást igazolnak. Ezek a feltevések igen gyakran fognak olyan cigányoknál is bevalni, akik munkásigazolvánnyal is bírnak, de ezt nyilván megállapíthatólag csak a munkakerülő életmód palástolására használják. A magyar királyi csendőrség dolga lesz az ilyen ravaszkodáson és furfangon keresztül látni és az igazi és való tényállást felderíteni, annyival inkább, mert a mai időkben mindenkinek ki kellvén a munkából venni a részét, még minden munkakerülő vagy munkátlan cigánynak is lehet erejéhez és egyéniségéhez mért megfelelő munkát biztosítani.

Nem mulaszthatom el, hogy újból reá ne mutassak a belügyminiszter kezdeményező bátorságára, aki ezt az egyik legnehezebb belügyi kérdést végre rendezés alá vette. *Sándor János* belügyér nevét az ország minden lakosa, de különösen a hatóságok és a vidéki birtokosság — akik leginkább érezték e kérdés megoldhatlanságának hátrányait — hálásan fogja emlegetni.

A belügyminiszternek tevékeny munkatársai voltak *Perényi Zsigmond* báró és *Némethy Károly* államtit-

károk is, akik odaadó tanulmányokkal és nagy buzgalommal látták el ennek a nehéz kérdésnek minden részletét és a további végleges rendezése folyamán az ország még igen sokat fog köszönhetni.

ÉRDEKES NYOMOZÁSOK.

Alkalmi marhakereskedők.

Irta: *Nyomozó.*

A háborús állapot egészen átalakította az emberiséget. Szolid üzletemberek egykettőre felcsaptak nagykereskedőknek; lekvárban, czérnában utazó ügynökökből hadseregszállítók lettek; ügyvédek, ékszerészek bakancs és csizma-szállításokat vállaltak el s egyes jómódu gazdálkodók, akik más időkben legnagyobb ellenségei voltak a tolvajoknak, máról-holnapra tolvajokká lettek magok is.

Az «alkalom szüli a tolvajt» példaszó talán sohasem bizonyult be jobban valóságnak, mint most, a háborús viszonyok között. Zavarosban halászni nagyon sokan szeretnek. S úgy virágozik a tolvajlás is, mintha legdicőbb hazafiság volna tolvajnak lenni. Vagy talán abból indulnak ki az emberek, hogy a háború úgy is pusztít embert és vagyont egyaránt, ily nagy pusztulás közepette tehát fel sem tűnik, ha az itthonmaradottak szintén a pusztítók, károsítók közé állanak.

S miután drága a megélhetés, megfizethetetlen a ruházkodás, soha nem ismert árakat számít fel mindenki, aki valamit elad: nagyban dolgoznak mindjárt a tolvajok is, hogy lépést tarthassanak amazokkal.

Közhirre ment, hogy a hadseregszállítók rövid idő alatt óriási vagyonokat nyertek össze, tehát gazdagodni igyekszik mindenki és bizony a módban, amelyek között ezt sikerülni remélik, sajnos nem igen válogatósak. Ha nem tisztességes uton is, csak sikerüljön. Ez a fő!

Ilyenformán gondolkozott a többek között K. K. tápiógyörgyei géplakatos is.

Múlt év nyarán cséplőgéppel járván, alkalma volt neki imitt amott helyi és vagyoni ismereteket szerezni. Így tudta meg azt is, hogy az Első Magyar Élelmiszer R. T. hadseregszállító cég, a hadsereg részére szállítandó vágómarhákat az Ujszász-rózsási bér gazdaság legelőjén őrizteti addig, míg a különféle csapatok részére el nem kell szállítani.

Pár száz darab szarvasmarha mindig volt a legelőn. S miután az oda, illetve onnan való szállítás folytán ez a mennyiség úgyszólván napról-napra változott, a gulyát pedig csak pár suhancz őrizte, többször előfordult volna, hogy hirtelenében sem a tulajdonos részvénytársaság, sem a felügyelet iránt intézkedő gazdaság

Czimbalmot, hegedűt, tárogatót, harmóniumot és az összes fuvó- és ütő-hangszereket

ugyszintén azok alkatrészeit és húrokat általában elismerve legjobban szállít Magyarország legelső, legnagyobb és legrégebb hangszergyára. . . .

Árjegyzék minden hangszerről bérmentve küldetik.

Budapest, IV. ker., Magyar-utca 16.—18.—26. szám.

SCHUNDA V. JÓZSEF

cs. és kir. udv. hangszerszállító, az orsz. m. kir. zeneakadémia, valamint az összes budapesti színházak hangszerszállítója, a pedál-czimbalom és rekonstruált tárogató egyedüli feltalálója. Alapított 1847-ben.

nem tudta volna megmondani, hány darabnak is kell lenni a gulyának tulajdonképen.

Éjszakára néhány darab szálfából összetakolt akolba terelték a suhanczok a marhákat, ők maguk pedig egy az akol közelében épített kunyhóban huzódtak meg, ha esős vagy hűvös volt az idő, egyébkor azonban a szabadban háltak az akol körül.

K. K. gépész e körülményeket ismervén, a cséplés befejezte után hasznára akarta fordítani ebbeli ismereteit. E czélból O. I. és O. B. tápiógyörgyei testvérgazdákat igyekezett rábeszélni, hogy alkalomadtán hajtsanak el néhány darabot a gulyából.

A gépészt az is ösztönözte erre, hogy a tervezést követő idő után néhány nap mulva katonai szolgálatra kellett bevonulnia és habár szép keresetre is tett szert a nyár folyamán, arra törekedett, hogy még türhetőbb viszonyok között hagyhassa a családját és magával is vihessen el pár száz koronát.

A két gazda eleinte hallani sem akart a dologról, ilyen keresetre nem voltak rászorulva. De visszatartotta őket a szégyen is, ami leleplezésük elmaradhatatlan következménye lett volna.

A gépész azonban, miután észrevette, hogy a két gazda csakúgy immel-ámmal védekezik a rábeszélés ellen, addig kísérletezett velök, míg mult évi szeptember 3-án végre megegyeztek.

Az említett napon délután erős szeles, esős idő támadt, ami rájuk nézve éppen kedvező volt. A három férfi tehát, amint besötétedett, utnak indult, még pedig, hogy a községbeliek előtt fel ne tűnjék, erre az alkalomra az O.-ék tanyáján jöttek össze.

Két nappal később, szeptember 5-én, az Ujszász-rózsási gazdaság tisztartója azzal a panaszszal jelent meg az ujszászi örsön, hogy az elmúlt napok valamelyikén, közelebbi meghatározással legfeljebb két nap alatti időközben, ismeretlen tettések 16 darab, 24.000 K értékű fehér és vöröstarka ökröt és tinót elloptak a legelőn volt körülbelül 178 darab vágómarha közül.

A lopást csak a panasztétel napján reggel vették észre s mivel aznap éppen országos vásár volt Szolnokon, a tisztartó úgy okoskodott, hogy akkor éjszaka lophatták el az ökröket és bizonyosan a vásárra hajtották.

Ez a feltevés, — habár, mint később beigazolódt, részben meg is felelt a tényeknek, — kissé erőltetettnek látszott, mert hiszen akármilyen merész legyen is a tolvaj s akármilyen könnyű is most eladni a vágómarhát, helyes következtetés mellett még sem lehet feltételezni, hogy közvetlen a szomszéd városba levő országos vásárra be merjen állítani 16 drb marhával a tulajdonjogot igazoló járlatok nélkül. A tisztartó azonban addig kardoskodott ebbeli feltevése helyessége mel-

lett, hogy Szentmiklósi Mór őrmester örsparancsnok végre is rászánta magát s egy népfelkelővel, az előzetes helyszini szemle megejtése helyett, Szolnokra mentek át a tisztartóval együtt.

Véletlenül szerencsések is lettek volna, ha közvetlen a panasztétel után mindjárt vonatra ülve, hamarosan megjelenhettek volna a vásárban. De mert csak délelőtt 10 óra után kaptak vonatot s így csak déltájban juthattak a vásártérre, amikor már félig-meddig vége volt a marhavásárnak, sem ott, sem pedig a vasuti rakodónál nem találtak rá a keresett jószágra.

A délelőtti időt azonban felhasználta az őrmester. Táviratozott a környékbeli örsöknek s bejelentette az esetet Abonyba a járás parancsnokának is, így aztán a vásárból egyenesen a lopás helyszínére mehetett, ahova idejekorán megérkezvén, a gulyások egymással ellentétes bmondásai daczára is megállapíthatta, hogy a lopás szeptember 4-én virradóra történt, mert akkor reggel találták az akol egyik oldalán a korlátot lefeszítve, amiről pedig azt hitték, hogy a marhák törhették le.

Minthogy pedig abban az időben, mint már fentebb is jeleztem, esős idő volt, abból a feltevésből kiindulva, hogy valahol, a legelőn kívül eső területen még meglehet találni a 16 darab marha nyomát s ugyanebből esetleg meglehet állapítani az irányt is, amerre azokat elhajtották, körülvizsgálgatták a területet s így fedezték fel, hogy a marhákat a Budapest felé vezető, úgynevezett Sós-úton hajtották el.

Ebbe az irányba indult tehát a járőr a tisztartóval együtt kocsin szeptember 6-án s az utmenti tanyákon kérdezősködve, a Korsós csárda mellett táborozó Vidák József ujszászi teknővájó cigánytól megtudta, hogy szeptember 4-ére virradó éjjel három paraszt kinézésű ember hajtott ott el 16—20 darab marhát.

Tovább haladva Koczka István mezőőrrel találkozott a járőr. Ez megerősítette a cigány állítását, sőt hozzátette, hogy miután akkor száj- és körömfájás miatt tilos volt az ujszászi határból szarvasmarhát kihajtani, fel akarta tartóztatni az ismeretlen embereket, de azok szóba sem állottak vele, hanem megzavarták a marhákat s további kérdésére is, hogy hová hajtják az ökröket, hiszen nincs abban az irányban vásár sehol, csupán annyit kiáltott vissza az egyik, hogy Nagykátára.

Miután pedig előrelátható volt, hogy ez a felelet csak félrevezetés akart lenni, Tápiószelének, majd ezen áthaladva Tápióbicske irányában folytatta a puhatolást a járőr, abban a feltevésben, hogy a jelzett irányba vezető ut mellett erdők lévén, ott valószínűleg meghúzódtak a tolvajok a nappali időre.

Ezen az úton haladva folytatták a kérdezősködést s így kerültek össze két zsidó kereskedővel, akiket szintén

Szántó Lajos gépfőraktára Szegeden

Zsótér-bérház, Városháza mellett. (Rákóczi szoborral szemben.)

Csendőrségi fegyvergyári kerékpárok. — Csendőrségi diszvarrógépek. — Világhírű tünékküli pathéfonok. — Világhírű tús gramofonok. — Lemez újdonságok és kerékpár felszerelési cikkek főraktára.

Csekély havi törlesztés! • Képes főárjegyzékem díjtalan! • Csendőrségi Urak legkedveltebb bevásárlási helye.

megkérdeztek, mire az egyik azt felelte, hogy épen aznap hajtottak a keresetthez hasonló marhákat a Deutsch Miksa tanyájára, aki a káros részvénytársaságnak is szállítója volt.

Ez a tanya éppen utba esvén, alighogy megközelítették, az odatartozó területen legelésző nagy csapat marha között mindjárt felismert a tisztartó néhány darabot a keresett ökrök közül, mire behajtottak a tanyára.

Deutsch Miksa a járőr kérdéseire beismerte, hogy a megjelölt tíz darab vágómarhát előző napon vette a szolnoki vásárban 13.000 koronáért tápiógyörgyei emberektől s ennek bizonyosságára mindjárt kihozta a járlatokat is, amelyeket, — mint mondá — a vásárban zsebretevé, állítólag addig meg se nézett.

Legnagyobb meglepetésére ekkor vette észre, hogy a járlatok, amelyeknek átírását az eladókra bizta, nem is az ő nevére, hanem Demkó András névre lettek átírva, eladóként pedig O. I. és O. B. tapiógyörgyei lakosok szerepeltek.

Deutschnak a vétel körüli jóhiszemősége kétségtelen volt. Az a vélekedése azonban, hogy a Demkó András név csakis az eladók vagy az átírók tévedéséből kerülhetett a járlatokba, nagyon kétesnek látszott s ennél sokkal valószínűbb volt az a feltevés, hogy eladók szándékosan iratták be azt az idegen nevet azért, hogy ha a csendőrség a szolnoki járlatkönyvben keresné az átírt marhák új tulajdonosát, ezen a néven puhatoljanak utána. Tápióbicskén, a félrevezetési szándék tehát kétségtelen volt, annál is inkább, mert ilyen nevű egyén éppen nem is volt a községben.

Megvolt hát a tettesek közül kettő s így bizton remélhette a járőr, hogy az addigi adatok nyomán a harmadik tettet és a hiányzó marhákat is könnyű lesz majd előkeríteni.

A járlatokat elkobozván, Bozsódi Zsigmond járásörmester vezetésével, aki az előző eredménytelen nyomozásról értesülvén, a nyomozás további vezetésére ekkorára kiszállott, másnap tovább folytatták a puhatolást.

Az O. testvérek azonban valahogy megsejtették a közeledő veszélyt, megugrottak hazulról s egész napon át a határban bujkáltak. De a járőr mégsem töltötte tétlenül az időt, mert aznap még a községházán megállapították, hogy négy darab marhára Cs. I. és V. V. ottani lakosok tanuskodása mellett, hogy azok a tettesek saját nevelései, váltották ezek a járlatokat s miután kettő ezek közül már megvolt, több helyen való kérdőzködés után megtudták azt is, hogy a másik két járlat alapján két tinót Budapestre a közbiztonság szállítására a határban való nyomozás közben négy darab marhát talált bitangságban, amelyekről később kiderült, hogy tettesek bocsátották szabadon a tanyájukról, miután addig nem tudtak rajta tudni.

Ekként beszerezvén a bizonyítékokat, aznap éjjel tartott lesállítás mellett, elfogták a titkon hazatért tette-

seket is. Majd átkutatván lakásaikat, az ott talált 8840 K. készpénzt és 6 drb régi járlatot elkobozták.

A lopás bizonyítása azonban még eme bizonyítékok mellett sem akart sikerülni, mert az O. testvérek a lopást és azt, hogy ahhoz harmadik társuk is lett volna, konokul tagadták, azt állítván, hogy a marhákat szeptember 5-én tanyájuk előtt bitangságban találták s őket legfeljebb csak az terhelheti, hogy erről jelentést nem tettek, hanem a marhák egy részét jogosulatlanul eladták.

Arra pedig hiába szólították fel őket, hogy a marhákért kapott pénzből hiányzó részt adják elő vagy igazolják elfogadhatóan, kinek adták és miért, mert ezekre a kérdésekre mindannyiszor kereken megtagadták a feleletet.

Mint hogy azonban ilyen feltűnő esetet nem lehet titkon kezelni, hogy a csendőrrjárőrök ide-oda járkálása gyanút ne keltsen és hire ne menjen a lakosság közt a nyomozás miokból való folytatásának, ez esetben is akadtak olyanok, akik az O. testvéreknek K. K.-val utóbbi időben való összeköttetéséről tudomással bírván, mindjárt sejtették, hogy ez az összeköttetés a nyomozás alatti esetre is kiterjedhetett s ennek az alapján besúgták a nyomozást vezető járásörmesternek, hogy a harmadik tettes bizonyára K. K. lesz, azzal a hozzáadással, hogy nevezett az utóbbi napokban nagyobb mennyiségű buzát vásárolván, készpénzzel fizetett mindenütt.

Ez alapon K. K. gyanúsítottat is felidéztette volna a járőr, de már a községházán megtudta, hogy ez az előző napon vonult be Nyitrára katonai szolgálatra. Lakása átkutatása mellett azonban 3160 K-t és több mint 15 mm. buzát talált a járőr, mely utóbbira nézve gyanúsított felesége beismerte, hogy pár nappal előbb vette a férje, de az ezért fizetett, valamint a náluk talált nagybösszegű pénznek hol és miként való szerzését a nő nem tudta igazolni s izgatottságában csupán anynyit mondott, hogy néhány nappal előbb egy éjjel távol volt a férje, majd azt követőleg Szolnokon is megfordult és ez idő alatt szerezte valahol a pénzt.

Távirati megkeresésre az illetékes katonai parancsnokság őrizetbe vette K-t és megmotozása alkalmával nála talált 100 K 22 ft is biztosítván, erről értesítést küldött a járőrnek.

Ezekkel a bizonyító adatokkal szemben már megadták magukat az O. testvérek és beismerték a lopás elkövetését, valamint azt is, hogy abban K. volt a társuk s ő volt a dolog kezdeményezője is.

A tettesek letartóztatva, a bűnjelek és bizonyítékok beszerezve, illetve biztosítva lévén, a szép eredmény teljesen a kezükben volt s így az örs és a járásparancsnok jogosan hihette, hogy a tettesek terhelő bűncselekményeket teljesen kiderítették és nem is gondolt arra, hogy ez az eredmény az O. testvéreket terhelő más bűncselekmény kiderítését is előmozdítja.

Pedig így történt. Igaz, hogy sem a bejelentett pa-

naszból nem tudhatta, sem a nyomozás során felderített adatokból nem következtethette a járőr, de mint néhány nappal később kiderült, a tetteseket, jobban mondva az O. testvéreket ugyancsak fentebbemlített társaság kárára elkövetett más bűncselekmény is terhelte s ezzel volt összefüggésben nevezettek az a védekezése is, hogy őket csak a jogtalan elsajátítás vétsége terheli.

A múlt év június havában ugyanis a káros társaságnak a györgyei uradalomban is volt egy nagyobb csapat vágómarhája, amelyből — legalább akkor úgy hitték — az ide-oda való hajhászás közben valahol 6 drb elveszett.

Akkor erről nem tettek panaszt sehol. A fentebbi eset kiderítése után azonban az O. testvérek felé terelődött a gyanu s a társaság ezt a kecskeméti kir. ügyészségnek tudomására is hozta, mire az ügyészség felhívta az illetékes tápiószelei örsöt, hogy ebben az irányban ejtse meg a nyomozást.

Horváth János nyomozott ebben az újabban felmerült ügyben és hosszadalmas utánjárás és a tápiógyörgyei járlatkönyv átvizsgálása után megállapította, hogy az elveszettnek hitt marhákat csakugyan az O. testvérek szállították el, még pedig az előbbiekhöz hasonló módon, hamis uton beszerzett járlatok alapján.

Az eredmény pedig az lett, hogy a részben O. I., részben pedig egy újabb társ F. A. által váltott járlatokkal a tápiószelei vásáron eladott marhákat egy nagy-kőrösi marhakereskedő vette meg, ez hamarosan továbbadta egy tápiógyörgyei lakosnak, aki ugyancsak rövid idő múlva a jákóhalmai vásáron T. czeglédi mészárosnak adta el, de a járlatba nem ennek a nevét, hanem Hörömpő nevet irattak, ami pedig ott teljesen ismeretlen volt.

Ezeknek azonban már csak a bőreivel és a járlataival lehetett beszámolni, mert a mészáros levágta mind. Ezekről a járlatokról is meglehetősen állapítani, hogy eredetileg jogtalan uton jutottak a tettesek birtokába, amennyiben azt, hogy a jószágok saját neveléseik, egymás javára tanusították.

*

Ennél a nyomozásnál is láthatjuk, hogy a legbiztosabb kiindulási támpontot csakis az alapos helyszíni szemle adhatja meg. Vannak ugyan esetetek, amikor ettől, a tettesekről esetleg a cselekményből előbb beszerzett bűnjelekről való előbbi értesülés folytán vagy talán mert a megjelölt tettesek üldözése elébbvalónak látszik, el lehet vagy el is kell térni, de az bizonyos, hogy — eme rendkívüli okoktól eltekintve — csak az a nyomozóközeg jár el helyesen, aki, mielőtt a tulajdonképeni nyomozásba belefogna, a helyszíni szemlét tartja meg.

KÉPEINKHEZ.

Az olasz harcztérről.

Az olasz harcztér egy év óta tartó állóharczait alaposan megélenkítették dicső csapataink pár héttel ez előtt. Az olaszok addig fenyegettek bennünket az egymás után megindított de eredménytelenül befejezett offenzíváikkal, míg egyszer csak a mi hős csapataink mutatták meg nekik, hogy tulajdonképen milyen is az az igazi offenzíva. Hiszen igaz, hogy ők is ilyenforma szándékkal kezdtek el mindannyiszor a jóelőre bejelentett támadást, de mindannyiszor, mint lövedékeik a kősziklácson, úgy tört meg minden erőlködésük hős csapataink érczfalán. S ez az, amit ők most nem tudtak utánunk csinálni.

Ugyanis: amily tehetetlenek voltak megindított támadásaikat érvényre emelni annak idején velünk szemben, ép úgy nem tudtak ellentállani most megindított előnyomulásunknak, holott az óriási terepnehézségek és a páncélfalu erősítésekkel megrakott erődövezet, mind az ő előnyüket szolgálta az egész déltiroli területen s mégis a foglyok ezreivel, óriási hadizsákmány vesztéssel és erődek egész sorozatának elvesztésével kellett bűnhődniök a hitszegő árulásért, amelyet velünk szemben elkövettek.

Mint az egyidejűleg közreadott képeink mutatják, nagy az élénkség és mozgalom az olasz fronton. Pedig ez még csak a kezdete volt a mi támadásunknak. Folytatása még következik. Hős csapataink a Lombard-síkság peremén állanak már, ahonnan fejvesztetten menekül az olasz lakosság biztosabb tájak felé. Az olasz hadvezetőség pedig zavartan kapkod ide-oda, mert előtte is szinte kézenfekvő annak a lehetősége hogy ha hirtelelenül nem sikerül magokat összeszedniök, a monarchia czimeres lobogója kerülhet a híres nevezetességű Velencez tornyainak és a Doge palotáknak ormaira.

HIREK.

Adományok. Az özvegyek és árvák részére a fekete-halomi örs legénységétől 17 k.; a vak katonák részére Varga Sándor őrmester a 106. gyaloghadosztálytól 8 k.; végül a létesítendő csendőrségi internátus alapja javára Pálfi Sándor őrmestertől 1 k. adomány érkezett hozánk. Az adományokat rendeltetési helyére jutottuk.

Dicsérő elismerés. A cs. és kir. palankai (Szerbia) körlet parancsnokság Miklósi György újidéki szárnybeli csendőr cz. őrmesternek, különösen értékes kincstári tárgyaknak beszolgáltatásáért, dicsérő elismerését nyilvánította és őt 20 korona pénzjutalomban is részesítette. — A «Russ» felderítő különítmény, Kopacz Dénes brassói szárnybeli csendőr cz. őrmesternek, a különítménytől történt bevonulása alkalmából, ott a hadjárat alatt másfél éven át teljesített kitünő szolgálataiért, a legfelsőbb szolgálat nevében teljes elismerését fejezte ki.

Köszönetnyilvánítás. Csiktusnádi Betegh Miklós, a cs. és kir. 12. hadtest területére kinevezett kormánybiztos, ezen megbízatása alól történt felmentése alkalmából, a működése ideje alatti támogatásáért, az illetékes csendőrtisztikarnak és legénységnek hálás köszönetét fejezte ki.

A világ legjobb harmonikái

Orgonahangu, 2 váltóval 7 K, finom 9 K. Csodásan erős hangu, 3 igaz váltóval 11 K. Egész zenekari hangu 4 igaz váltóval 14 K. Erős acél hanguak 18, 20, 25, 40 K. Finom kétsoros harmonikák, háromsorosak, gramatikus hanguak is készülnek.

Mogyoróssy Gyula királyi szab. hangszergyár

Gramofon

Csodásan erős, tiszta hangu beszélőgép 30 K, nagy «Union» szerkezettel 36 K. — Legszebb hanglemezek az összes dalok, zenék, operák, tréfás előadások stb. 60 fill.-től 3 K-ig. Javítási műterem.

Árjegyzéket az összes hangszerekről ingyen küld

Budapest, Rákóczi-ut 71. szám.

Szerkesztői üzenetek.

Vitakozók. Járőrvezetői jelvény viselésére az jogosult, kit a kerületi parancsnokság járőrvezetővé kinevezett.

23. T. p. Várják be türelemmel.

S. J. népf. Zsolna. Forduljon szakaszparancsnokához.

F. A. őrm. T. p. 350. A csendőrkerületnél számíttatik fel 1915 május hó 1. óta.

Világháború 1916. A szolgálati szabályzat mérvadó.

Esztergom 7777. 1. Gondoskodás tárgyát képezi. 2. Az intézkedés már folyamatban van. 3. Nem. 4. Szolgálati uton a honvédelmi miniszter úrhoz.

Nyugdíjas. 1. Segélyre nincs igénye. 2. A csendőrlégénységre érvényes kimaradási kedvezmény a népfőlkökre nem vonatkozatható.

Nagyilsai népfőlkelő. Névtelen levélre nem válaszolunk.

Sz. J. népf. Irsa. Honvédelmi miniszter úrhoz czimzett kérvényben kérje.

Bácskai népf. Az 1915. évi 264781/16 számú honv. miniszt. rendelethez való hivatkozással őrskihallgatáson kérheti.

Erdélyi. Igen, a Cs. 20. jelzetű határozványok III. fejezet 9. pontja értelmében.

D. I. Ténylegesítése esetén előző szolgálati ideje beszámít és azt a pótdíjat kapja meg, amelyet utoljára élvezett.

H. Gy. 1. Az örökösöket illeti meg. Kérje az illetékes pótzászlóalj-parancsnokságtól. 2. Nem kötelesek fizetni. 3. Elszomoritó dolog, de nincs módunkba rajta segíteni.

D. M. népf. Nem.

Határőrizeti örs. 1. és 2. Igen.

Karpatyi népf. 1. Még nincs végérvényesen eldöntve. 2. Rejtvények megfejtésével nem foglalkozunk. 3. Nem. 4. Kérje őrskihallgatáson.

M. N. I. Ha a kérelem jogos lett volna, úgy nem utasítják el.

A. F. Parajd. 1. Nincs igénye. 2. Vissza nem tarthatók, de nem is ténylegesíthetők.

N. X. 1. Mint magyar állampolgár, nevét csupán magyaros hangzásúra változtathatja. 2. Csak osztrák állampolgár vehető fel.

P. őrm. T. p. 231. A küldött egy koronát a csendőrségi internátus javára bevételük. Kérdéseire innen nincs módunkban válaszolni. Kérdezze meg tisztii előjáróját.

B. J. a táborban. 1. Úgy szolgálatban, mint szolgálaton kívül viselhető. 2. Korlátlan ideig elviselheti.

K. A. volt csendőr. 1. Igen. 2. Ha katonai zsoldban részesül, úgy a szakaszvezetői. 3. Az ottani szabályt nem ismerjük.

V. D. népf. szkv. Nyugdíjra nincs igénye.

FEJTÖRŐK.

Képtalány.

Betűtalány.

Tréfás számtalány.

Van nekem egy kedvenc számom;
Két ötödét ha elveszem,
Az egész csupa rom lesz.

Megfejtési határidő: 1916 június 1-ig.

Mind a három talányt megfejtők között egy darab Erzsébet királyné szanatorium-sorsjegy lesz kisorsolva.

HIVATALOS RÉSZ.

Körrendelet.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1916. évi április hó 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedni méltóztatott, hogy a vitézségi érdemeknek a hadrakelt seregnél a köpenyen engedélyezett viselesi módja, a háboru tartamára a mögöttes országrészekre is kiterjesztessék.

Előjegyzendő az A—26. jelzetű Szabályzat I. Rész 5. lapszám és az 1914. évi 61. számú Rendeleti Közlönyben (Szabályrendeletek közzétett 159.502/7. számú körrendeletnél.

Kelt Budapesten, 1916. évi június hó 5-én.

Báró *Hazai Samu*, s. k.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás:

Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy:

a legfelsőbb dicsérő elismerés újlag tudtul adassék: az ellenség előtt teljesített kitünő szolgálatai elismeréseül:

Gergely Endre, egy gyaloghadosztálynál beosztott II. számú csendőrkerületbeli csendőrfőhadnagynak;

adományozni méltóztatott:

a koronás ezüst érdemkeresztet a vitézségi érem szalagján:

az ellenség előtt teljesített különösen kötelességű szolgálataik elismeréseül:

Kovács Béla őrmesternek, az I.,
Drenyovszki Ádám őrmesternek és
Molnár Balázs csendőr cz. őrmesternek, a II.,
Kassai József és
Kocsis Keresztély csendőr cz. őrmestereknek, a VII.,
Kassa János őrmesternek és
Juhász István csendőr cz. őrmesternek, a II.,
Ács Kálmán csendőr cz. őrmesternek, a III.,
Román Elek és
Dadám Pál csendőr cz. őrmestereknek, az V.,
Hobár József és
Kercselics János csendőr cz. őrmestereknek, a VI.,
Zsurka Szabin,
Bernáth Salamon,
Prigye János és
Zomonitia Mihály, csendőr cz. őrmestereknek a VII.,
Dudás András csendőr cz. őrmesternek, az VIII.,
Balázs Péter csendőr cz. őrmesternek, az I.,
Bordás György csendőr cz. őrmesternek, a II.,
Petri Antal csendőr cz. őrmesternek, a III.,
Danis István és
Horváth János VI. csendőr cz. őrmestereknek, az V.,
Sziogyártó Márton és
Filkér Károly csendőr cz. őrmestereknek, a VII.,
Nagy Imre és
Albucz Péter csendőr cz. őrmestereknek a VIII. sz. csendőrkerületben.

Adományoztatott:

a hadrakelt seregnél:

Ő császári és apostoli királyi Felsege által erre felhatalmazott parancsnokság által:

az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásuk elismeréseül:

az 1. osztályú ezüst vitézségi érem:

Homoki József őrmesternek, a IV. számú csendőrkerületben;

a 2. osztályú ezüst vitézségi érem:

Szentmiklósi János őrsvezető cz. őrmesternek, a IV. és Béres Lajos csendőrnek, a VIII. számú csendőrkerületben;

a bronz vitézségi érem:

Danyi Antal csendőr cz. őrmesternek, a II., Horváth János őrsvezető cz. őrmesternek, Nagy István II. őrmesternek és Heiszter József őrsvezető cz. őrmesternek az V., Bencze Sándor, Péter Miklós és Giliczán János csendőr cz. őrmestereknek, a III., Herczeg Imre, csendőr cz. őrmesternek a VI. és Vén János őrsvezető cz. őrmesternek, a VIII. számú csendőrkerületben.

Áthelyezett:

1916. évi június hó 1-ével:

Rutich József hadnagy, az V. számú csendőrkerület állományából a VI. számú csendőrkerület állományába.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

Tóth Dániel V. számú csendőrkerületbeli járásőrmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint «jelenleg szolgálatképtelen», 1916. évi június hó 1-től számitandó egy évre.

Választott lakhely: Miskolc.

Okiratilag megdicsértettek:

a m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Pálfi Károly, Szilágyi Márton járásőrmesterek, Márk János őrmester, Filiszár István, Dobó János, Pósa, Biró István II., Pusztai József, Olasz István, Deák Mihály, Györgypál Albert, Németh János L, Árkus Antal,

Szücs Imre, Pásztor Mihály, Endrédi József, Linder János, Jandó István, Cloósz János, Mészáros Mihály II., Ferencz János, Varga Pál, Jónás Gyula, Bogyor Sándor, Szöcs Mihály II., Dimény József, Kolofon Béla, Dombi Márk, Szakács Károly, Gál Imre, Balázs Ábrahám, Tamás József I., Nyíri Imre, Stróbli György, Fábrián Imre, Szabatyán István, Gersch József, Gerendi Ferencz, Balogh Sándor, Boér János, Bikit János, Konnerth János, Bartók András, Kopacz Áron őrsvezető cz. őrmesterek, Bor Pál, Czírják János, Gaál István, Maczelka József, Pintér Ferencz, Szoéri János, Pintér József II., Szabó János II., Nagy Ferencz I., Kiss Sándor II., Ferencz Géza, Zelei Mihály, Tóth Lajos II., Varga István I., Kiss János II., Csiszár József, Mátis Miklós, Szabó János IV., Dombovári György, Gubik György, Kluesik Márton, Oláh Péter I., Wendling János, Hegyesi Imre, Mingesz Fülöp, Bakos András, Pálfi Mihály, Szabó István V., Tihanyi Lajos, Kiss G. Lajos, Papp Imre, Balázs Péter III., Fazekas Sándor, Gergich Pál, Sávai Pál, Király József, Szabó István L., Köszei Ferencz, Balassa Vincze, Prekulás György, Csete Sándor, Nagy Károly, Kiss M. István, Kovács Ferencz I., Tályai Sándor, Kovács Dénes, Zolnai András, B. Nagy Gyula, Illés Károly, Sorbán Ottó, Katona Gyula, Nagy István II., Hunyadi Pál, Boros László, Jókay Zsigmond, Lengyel Gábor, Zöld Sámuel, Szücs János, Szák János, Vágási Dénes, Laczkó Tamás, Szabó Lajos I., Bartha Gábor, Popovics György, Török Imre, Viragh György, Lévai Sándor, Mester Ferencz, Papp András, Domány János, Bersan Demeter, Bakos Mihály és Nemes János I., csendőr cz. őrmesterek, a jelen háború folyamán a közbiztonság és a hadügy érdekeinek előmozdítása terén kifejtett ügybuzgó és eredményes szolgálataikért.

Lovasi Antal, Szörényi István, Lányi György, Hettlinger József, Makai Ferencz őrmesterek, Galicza Mihály, Pauli József, Hódi Sándor és Elek Sándor őrsvezető cz. őrmesterek, különböző irodai alkalmazásban úgy békében, mint a jelen háború folyamán odaadó ügybuzgalommal teljesített kiváló szolgálataikért.

a m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kampler Sándor, csendőr cz. őrmester, a magyar államvasutak szabadkai üzletvezetőségének területén, egyes vasuti alkalmazottak megvesztegetése útján polgári egyéneknek a katonai tényleges szolgálat alól törént jogtalan felmentése és a megvesztegetett egyének kinyomozása, elfogása és a megvesztegetésre fordított pénzüsszegek megállapítása körül kifejtett igen buzgó leleményes és körültekintő eljárásáért.

a m. kir. VII. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1. Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2. Oly takarékbetét után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett.

Utalványok, intézvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket.

Varga János I. a VI. kerülettől a besztercei szárnyhoz vezényelt csendőr cz. őrmester, többrendbeli betöréses lopás és lopási kísérlet tetteseinek 12 napon át folytatott nyomozás utáni kiderítése és elfogásáért.

Kanabé János és Voloncs György csendőr cz. őrmesterek és Bartis István csendőr, többrendbeli betöréses lopás tetteseinek 15 napon át történt nyomozás utáni kiderítése és elfogásáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

a m. kir. II. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Hermann György törzsrőmester, Biró Ferencz II., Zsinka István őrmesterek, Hézső Sándor, Szabó Lőrincz, Nagy Benjamin, Görög Mihály, Erdődi János, Magyar Ferencz II., Cloós Keresztély őrsvezető cz. őrmesterek, Bartha Mihály, Bondár Balázs, Udvari István, Turi István, Tamási Lajos József, Nagy Pál II., Sipos Imre, Lajtos Dénes, Blahó József, Pálkás Károly, Fodor András, Illés István II., Világos József, Papp János II., Tóth Sándor, Poller András, Balanyi Pál, Bagi János, Sebestyén Mátyás, Nagy Pál I., Szalóki Antal, Szabó József János, Tóth János V., Kovács Mátyás, Sánta János, Sarnyai Miklós, Gera József, Pap Rákosi József, Bernáth Ferencz, Somogyi Mátyás, Moré János, Pittuch László, Kámvas Imre, Papp Sándor, Balogh Imre, Hodocsek János, Juhász Miklós, Kovács János III., Pozsár István IV., Bikis Gábor, Patkós Mihály, Hegedüs Sándor, László Lajos, Horváth Imre III., Kovács Lázár, Máté Bika Tódor, Skoda Ádám, Szedlár János, Tarczal József, Ungor István, Zischka Gyula, Darida Mihály, Kovács Ferencz II., Ötvös István II., Veres Dávid, Varga Lajos II., Ádám Vincze, Grozav Sándor, Répás Boldizsár, Sárkány János, Tóth Béla, Péterfi József, Mager Lajos, Szakács László, Vincze János, Tolnai György, Ördögh János, Komáromi Márton, Kovács József II., Burai József, Demeter József, Darabont János, Balanyi József Géza, Lugosi Sándor Imre, Kovács István I., Miedt Ferencz, Adameszku János, Szekeres Károly, Németh Gyula, Balogh János, Piti Imre, Kocsis Sándor, Kalmár Sándor, Ábrahám György, Major József, Mészáros János II., Illés Pál, Kósa Gergely, Fehér József, Krajczár János, Tóth Pál I., Domokos János, Kránitz Pál, Hajnal István, Kollár Pál, Komluski Dusan, Krecsun Miklós, Szabó István VI., Vesmás Lajos, Franzen Péter, Polovics János, Szögi Ferencz, Mihanek Ferencz, Virág János, Piroska János, Zsényi Pál, Járás István, Komjáti János, Nagy Mihály II., Csuri Sándor, Péntek József, Nemes János, Sztakó János, Faragó István, Simon Péter, Faragó Sándor II., Kozma Sán-

dor, Ujvári Miklós, Boros Sándor, Fülöp Sándor, Szilágyi Lajos I., Angyal Lajos, Somogyi Lajos, Brumári Lukács, Horváth Imre I., Dragos Péter, Halasi Mihály, Stökl Ferencz, Antal Tivadar, Bécsi Imre, Huszár István, Tornyai József, Kozma György, Gyuk Imre és Kiss János III. csendőr cz. őrmesterek.

Galambos Ferencz, Miklós Pál, Tumó István, Tuba Lajos, Beretka István, Komáromi István és Kotyész János, Batizi István, Kasza Gábor, Lukács Ferencz II., Nagymélykúti Vincze, Németh Sándor József, Pancz István, Sipos S. István, Aladsisch Antal, Baráth József, Dömötör Péter, Kaliczka Lajos, Komlói József, Pósa József, Sigmond László, Papp Lajos II., Atanaczkov György, Rudics Károly, Sztipics István, Turucz János, Biró János, Oresán Miklós, Albert Mihály, Gereben János, Bakos Miklós, Dragán György, Tamás János, Sass Miklós, Czeizinger Lajos, Kristály István, Bálint Ferencz II., Gyerán Árkádia, Nagy Mihály IV., Ottimán Demeter, Csegedi András, Sándor Mihály, Mészáros J. IV., Bölkei János, Kecskés István II., Szabados Elek, Galucz János, Jurcza Sándor, Muresán Sámuel, Darabos Péter, Kutsera Miklós, Körmendi Mihály, Mógor József, Fodor László, Bardócz Albert, Rabi József, Máté György, Lakos Lajos, Vasadi László, Bakó Imre, Kovács József, Hava György, Kiss József I., Riszta Miklós, Vida József, Vass Lajos II., Vödör János, Péter Gyula, Hegedüs János, Bagosi Gyula és Klusóczki Gyula csendőrök, a jelen háború folyamán, úgy a közbiztonság terén, mint a hadügy érdekeinek előmozdítása körül kifejtett ügybuzgó és eredményes szolgálataikért.

SZÁNTÓ JÓZSEF

gépáruháza 18 év óta létezik Szegeden, a városi bérpalotában

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Képes nagy ár-jegyzékem díj-talanul küldöm.

Egyedül nálam kaphatók a Helical, Premier, Postielon, Britania, Eska és saját összeállítású legkedveltebb hegyikerékpárok. E gépekből hadseregünk részére is szállítottam. Pathé tünélküli beszélőgépek, lemezek és varrógépek óriási választékban, kedvező részletfizetésre is.

VÁRNAY L. SZEGED

csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek teljes raktára.

**Fiókok: Budapest, VI., Gyár-utca 26.
Nagyvárad, Rulikovszky-út 22.**

Fontos értesítés!

A háború okozta személyzethiány miatt csak **szegedi főüzletünk**-ből intézzük el a postai küldeményeket, azért a megrendeléseket, pénzküldeményeket és levelezéseket **Szeged, Kárász-utca 9.** címre kérjük.

Az új Honv. Min. rendelettel rendszeresített táborig

csendőrségi sapkák

és **acézöld hajtóka**
posztó már kapható. ::